

[Alfred Jensen.]

at man her, hvor man går til ændring af en lovgivning netop for at imødekomme ønsker om at få aflønnede rådmænd, burde gøre Aarhus opmærksom på, at forfatningen hjemler mulighed for at indsætte flere medlemmer i det egentlige arbejde i byrådet. Dernæst mener jeg, man bør overveje, om man ikke bør ændre denne bestemmelse i loven og fastsætte et betydeligt større tal på medlemmer af de kommunale råd. Jeg tror, at forbindelsen mellem byernes administration og befolkningen vil blive bedre derved, og jeg tror, at indsigten i de forskellige anliggender også ville blive forbedret i allerhøjeste grad, idet de enkelte medlemmer af rådene ville få større mulighed for at følge sagerne, og det, det kommer an på, er dog til syvende og sidst at skabe den bedste forbindelse, som giver en betryggende administration af de kommunale anliggender.

Jeg skal slutte disse bemærkninger med at sige, at vi stiller os velvilligt ved forslagernes videre behandling.

Hans Hansen (Rørby): Det er rigtigt, hvad den ærede ordfører for socialdemokratiet, hr. Holger Eriksen, fremhævede, at forholdene indenfor det kommunale styre er blevet meget stærkt ændret i tidens løb og da særlig i de senere år, hvor rationering og meget andet har grebet ind og overbebyrdet de kommunale råd og i virkeligheden fuldstændig forandret vilkårene for disse råd. Efterhånden er det kun på meget få områder, der er selvstyre i kommunerne, selvstyre taget i dette ords egentligste forstand. Kommunalrådenes medlemmer er blevet en slags ombudsmand — for at sige det meget stærkere: stik-i-rend-drenge — for et administrationsapparat, som de ikke selv har nogen som helst indflydelse på. Det er det, der taler for, at man fremsætter lovforslag som de to foreliggende.

Det forekommer mig, at der for nogle år siden af indenrigsministeriet blev udsendt et cirkulære, hvorefter det er tilladt at vederlægge arbejdet i de kommunale råd, hvis dette, som det hedder, i væsentlig grad bevirker tab af arbejdsfortjeneste, og selvom disse to lovforslag vedtages, vil det ikke blive anderledes, end at kommunerne selv kan bestemme, om de vil følge loven eller ej. Det er de kommunale råd, der skal afgøre, om de vil bruge lovenes bestemmelser.

Man kan vistnok med god grund nære frygt for, at hvis der gennemføres en ordning som den af indenrigsministeren foreslåede, lægger man en fast ramme om hele admini-

strationsapparatet og gør kommunalrådsmedlemmerne til en slags lønnede embedsmænd og camouflerer dermed i virkeligheden det gode gamle forhold, nemlig at kommunalrådsmedlemmerne var tillidsmænd; man bringer noget nyt ind her, som jeg tror vil være meget, meget farligt.

Øvrigt regner jeg stærkt med, at de tanker, som retsforbundet fører frem om forenkling af den offentlige administration, efterhånden vil få indflydelse på det offentlige livs styre, så det vil blive muligt at formindske de byrder, som i øjeblikket lægges på kommunerne. Jeg vil finde det rimeligt, at man i udvalget nøje overvejer, om man ligefrem skal knæsette bestemmelsen om honorar til kommunalrådsmedlemmerne. På den anden side er der visse særlige områder, hvor der bevisligt er tale om et stort tab af arbejdsfortjeneste — jeg nævner, at f. eks. vejudvalgsformændene i kommunerne ofrer megen tid på det kommunale arbejde —, og mange særlige opgaver, som det er fuldkommen urimeligt uden vederlag at bebyrde enkelte mennesker med. Jeg vil henstille, at man ikke knæsætter princippet om honorar for det kommunale arbejde. I de mange år, jeg har været medlem af et sogneråd, er der blevet taget det videst mulige hensyn — og jeg tvivler ikke om, at det også vil ske i fremtiden —, hvor det drejede sig om disse særlige opgaver, som bliver pålagt kommunerne uden deres eget bestemmende. Der mener jeg, at det vil være rimeligt at muliggøre, at der ikke ligefrem bliver tale om tab af arbejdsfortjeneste.

Jeg vil altså advare imod, at man gennemfører lovforslagene og derved knæsætter princippet om honorar for arbejde i de kommunale råd, for det er et farligt princip, som vort parti ikke kan støtte. Men vi vil gerne søge at finde frem til en ordning, der gør det muligt også for småfolk at være kommunalrådsmedlemmer uden tab af arbejdsfortjeneste.

Indenrigsministeren (Smørum): Jeg kan ikke påstå, at disse to lovforslag er blevet modtaget med nogen særlig begejstring af de ærede ordførere. Det meste, der kom til orde her, var mistillid overfor kommunerne, overfor de kommunale råd. Med den udviking, der er foregået, og med det kendskab, de ærede ordførere må have til hele det kommunale arbejde, begriber jeg ikke, at man kan finde, at der er grundlag for denne mistillid.

Man taler om, at hvervet vil skifte karakter, idet det hidtid har været en ærespost — det udtryk er vistnok blevet anvendt.